

– Mina döttrar ska slippa det jag gick igenom. Asha i Dire Dawa, östra Etiopien, är en modig kvinna. Det är sådana som hon som är framtiden och kan påverka andra kvinnor att låta den grymma traditionen dö och begravas.

– Aldrig mer könsstympning!

Asha Hassen glömmar aldrig dagen då hon var sju år och blev fasthållen av tre starka kvinnor. Dagen då ett rakblad skar av hennes blygdläppar och klitoris. Dagen då hon tvingades uppleva vad omänsklig smärta är. Hon och hennes make Saed fattade ett beslut: Den dagen skulle deras döttrar aldrig behöva vara med om. Amelia Adamo träffar familjen på den fjärde resan till Etiopien med M-kronan och Unicef.

Du är med och hjälper!

För varje såld M-magasin går en krona till Unicef och Etiopiens barn. I år blev det 1 043 000 kronor – hittills alltså cirka 4 miljoner kronor. Alla reportage från Amelia Adamos, Lena Tallbergs och Håkan Elofssons resor hittar du på m-magasin.se

● **Amina Hassen** är 23 år och byggnadsingenjör och på väg till jobbet. Hon är inte könsstympad som mamma **Asha**. Här i huset som jag besöker är den traditionen bruten. Aminas äldre syster har inte heller utsatts för detta fruktansvärda överväld. Deras mamma Asha har stannat hemma från jobbet för att berätta för mig om varför hon brutit denna månghundraåriga sed.

Asha med sin familj tillhör de upplysta. Maken **Saed** arbetar åt Unicef. Men det är inte därför hon (för det är i första hand kvinnorna som bestämmer) låter döttrarna i familjen slippa, utan det är tack vare imamen, den muslimska prästen. Ashas familj är muslimer, och i Dire Dawa i östra delen av Etiopien, där de bor, har imamernas predikan om att det inte står om könsstympning i Koranen haft stor effekt. Det är inte imamer-na själva som tagit detta initiativ, utan de har kommit till insikt genom flera hjälporganisationer, inklusive Unicef, och landets hälsoministerium, som jobbat med det i flera år. Och nu

vänd

När Asha berättar om vad hon varit med om som flicka, gråter hennes man Saed. Han visste inte hur illa det var.

börjar man se resultat.

– Det finns alltså inget religiöst skäl till att vi ska utsätta våra flickor för denna fruktansvärda smärta. Sedan finns det fortfarande de som tror att vi blir översexualiserade om vi inte stympas. Så idiotiskt! säger Asha upprört.

När Asha var sju år var det dags för henne liksom för hennes lillasyster. Alla flickor i byn genomgick samma helvete. Föräldrarna var religiösa och övertygade om att det var det enda rätta.

Asha berättar om hur det gick till. Hon hade lov från skolan när hennes lilla liv plötsligt skulle förändras. Och hennes systers.

– Vi låg först i kallt vatten. Sen kom tre personer och höll i våra händer och ben så att vi inte kunde röra oss. De sa åt oss att blunda, och mamma, som inte stod ut med våra skrik, försvann. Då skar en kvinna i oss. Med ett slags rakblad.

– Vi grät och skrek, min syster och jag. Hon var bara fem. De skar bort blygdläpparna och klitoris och lämnade ett litet hål så vi kunde kissa.

Asha sitter på sängen i det prydliga rummet. Sängen blir på dagen också vardagsrum. Vi dricker te och hon berättar med lugn röst om det som hände henne för 40 år sen. Bredvid sitter hennes make och översätter till engelska. Han är skakad och säger till mig att det är första gången han hör hur det har gått till. De har aldrig talat om det hemma. Bara att hon och han var överens om att könsstympning var otänkbart.

– Efteråt band de ihop mina ben för

att såren ska läka fortare. Då kan man inte röra sig, utan bara ligger, i ungefär en vecka. Min syster och jag låg i mörker, och när vi skulle kissa fick vi göra det i ett tygstycke under våra stjärtar. Där blandades blod och urin. Jag minns att kisset sved som eld. På såren smetades något som fungerar som antibiotika. Det var meningen att vi ska läka ihop utan att sys.

Efter en vecka liggande i mörker, släpptes småflickorna ut och försökte gå igen. Livet återvände så smått, och när en månad gått var stympningen läkt.

– Jag kunde se i min mammas ögon att hon led, men hon ifrågasatte aldrig traditionen. Men det gjorde jag och mina sju systrar. Ingen av oss har låtit könsstympa våra döttrar!

– Jag vet vem som gjorde det. Men jag hatar henne inte. Det var hennes jobb och hon fick betalt. Det är också ett skäl till att det inte är så lätt att få det att upphöra. Det är många kvinnor som lever på detta. Och de vill inte förlora sina jobb, de gör motstånd.

Det gör ont i min kropp när hon berättar, och jag tänker på alla de småflickor som bara i år utsätts för den här barbariska traditionen. Asha gråter inte, hennes röst är saklig, men Saeds glasögon immar igen. Han är märkbart berörd.

– Jag kan än i dag inte tåla en viss doft från maten jag fick då. Det var en slags hälsopannkaka. Den maten kommer aldrig innanför min dörr, den är för evigt förknippad med smärtan. Jag glömmer aldrig hur ont det gjorde. Ingen hade berättat något för oss, ingen hade förberett oss, utan allt bara kom så plötsligt, rädslan, paniken, smärtan och de starka kvinnorna som tog tag i oss.

Hur blev det när du gifte dig?

– Det värsta var rädslan när vi skulle ha samlag för första gången, jag trodde att jag skulle svimma av smärta, men det gjorde jag inte. Ja, det gjorde ont, men det gick över. När jag skulle föda första barnet var de tvungna att öppna mig, det var omöjligt att föda ut ett barn naturligt.

Saed Hassen översätter den plågsamma berättelsen och skakar sorgset på huvudet. Hon tröstar honom. Det är ju inte hans fel. De är ett lyckligt par med fyra barn. Saed berättar stolt att de har använt sig av familjeplane-

ring. Asha jobbar och deras hem prun- kar och är välskött. De tillhör en familj på väg upp, informerade och upplysta. Saeds jobb med Unicef innebär också att föregå med gott exempel, att visa hur man också kan leva samtidigt som man är rättrogen muslim.

Att vara man och avstå från att könsstympa sin dottrar är också en utmaning. För Saed var det aldrig ett problem. Han tycker det är en förfärlig sedvänja som bygger på vidskeplighet, lögn och ett patrikaliskt synsätt. Ett sätt att kontrollera kvinnan och kvinnans sexualitet som han tycker är förkastligt.

– Om mina väninnor eller arbets- kamrater frågar mig så säger jag att de ska säga nej, säger Asha.

– Det är en sed som inte är hälso- sam, en del blir sjuka. Den har heller inget med sexualitet att göra, och den är inte rätt enligt *Koranen*. Så varför ska vi utsätta våra döttrar för denna förfärliga smärta? ●

KÖNSTYMPNING I ETIOPIEN

- 74 PROCENT av alla flickor var könsstympade 1975. I dag ser det mycket bättre ut, men statistiken är inte helt uppdaterad.
- REGERINGEN FÖRDÖMER traditionen med könsstympning, inte bara av hälsoskäl utan också för att den hindrar kvinnor från att delta i den ekonomiska och sociala utvecklingen.
- RELIGION har betydelse. Fler muslimska flickor än kristna är könsstympade, men andelen sjunker i båda grupperna.
- KÖNSTYMPARE som upphör med sin verksamhet erbjuds arbete som ett slags utbildad barnmorska, förlösningshjälp, så att de inte längre är beroende av inkomsten de tidigare fått vid könsstympning.
- UNICEFS ARBETE i frågan går ut på att skapa opinion via en nationell plan som rullas ut i landets alla regioner. Det är viktigt att ha de nationella organisationerna med sig om man ska lyckas påverka olika ledare att överge sina gamla traditioner. Stöd av massmedia behövs för att visa upp lyckade resultat. Allt i syfte att invånarna själva ska förstå att det är en sedvänja utan stöd i vare sig Bibeln eller i Koranen.